

Detta gjorde vi år 2025 - Plock ur verksamhetsberättelsen

“Stiftelsens ändamål är att verka för en levande skärgård genom att främja och stödja möjligheterna för fast boende och inflyttning till skärgården. Stiftelsen skall verka för att skärgårdens produktionsresurser finns till skärgårdsbornas disposition samt främja en hållbar ekonomisk, ekologisk och sociokulturell utveckling i Åbolands skärgård.”

ALLMÄNNYTTIG VERKSAMHET

Åbolands skärgårdsstiftelses (ÅSS) allmännyttiga uppdrag är att verka för en levande skärgård. Uppdraget inkluderar förutom konkreta satsningar på olika öar i Åboland även arbete med synlighet och intressebevakning på ett mer allmänt plan. Genom att informera och berätta om de enskilda satsningarna vill stiftelsen maximera nyttan av dem också för kringliggande skärgårdsområden och Åboland i stort. Till det allmännyttiga arbetet hör även administration av allmännyttiga projekt som strävar till en hållbar kontinuerlig utveckling av skärgården och kännedomen om den. Målet med den allmännyttiga verksamheten är också att fler ska känna sig välkomna och hemma i den yttre skärgården samt att detta skall leda till inflyttning och till att kommunikationer och service i området upprätthålls.

Under år 2025 fortsatte Skärgårdsstiftelsens styrelsemedlemmar och personal göra insatser inom intressebevakningen i Åboland och Skärgårdsstiftelsens verksamhet har omnämnts och presenterats i samband med olika möten, seminarier och kurser, både live och digitalt. (För information om finansiering av den allmännyttiga verksamheten, se stycket om medelinsamling nedan.)

ALLMÄNT OM STIFTELSENS LEDNING OCH ADMINISTRATION 2025

Under år 2025 var verksamhetsledaren fortlöpande anställd på 70%. Utöver anställd personal har en ekonomiansvarig anlitats på timbasis (ca 30%) via köptjänst. Mycket arbete har utförts också i form av volontärinsatser av stiftelsens styrelsemedlemmar. Styrelsemedlemmarna lyfter inget arvode för sitt arbete.

Vid sidan av sin egen kärnverksamhet kan Skärgårdsstiftelsen via sin Biosfärfond även genomföra tidsbundna projekt i samarbete med Skärgårdshavets Unesco Biosfärområde, men under 2025 har det inte varit aktuellt

Styrelsen

Styrelsen för Åbolands Skärgårdsstiftelse har under året bestått av *Daniel Wilson*, ordförande, *Katja Bonnevier*, vice ordförande, *Kurt Kronehag*, *Anders Strandberg*, *Christoffer Taxell*, *Bjarne Westerlund*, *Bertil Zetter*, *Petra Öhman* och *Jenny Örnell-Backman*.

Möten

Stiftelsen sammankom till stadgeenligt vårmöte 18.6.2025 och höstmöte 12.12.2025. Styrelsen har utöver dessa möten under året samlats till nio protokollförda möten. Sex möten har hållits på distans, medan tre möten varit fysiska möten.

Stiftelsens personal under år 2025

- *Anna Franzén*, verksamhetsledare, 70 % deltid
- *Roy Färm*, ekonomiansvarig, köptjänst på timbasis motsv. ca 30%
- Ytterligare har stiftelsen under året betalat timlön för ett mindre uppdrag åt *Hanna Karvinen* som hjälpt med översättningar och korrektur av det finska innehållet på de förnyade hemsidorna

Kontor

Stiftelsen förfogar sedan hösten 2015 över ett eget kontor i Skärgårdscentrum Korpoström.

UPPGIFTER OM VÄSENTLIGA HÄNDELSER SOM INTRÄFFAT UNDER RÅKENSKAPSPERIODEN OCH EFTER DESS UTGÅNG

Björkholm, Pargas

År 2025 var det femte hela verksamhetsåret på Björkholm med Björkholms semesterby och kringliggande mark i stiftelsens ägo. Företagarparet Johanna Yliportimo och Matthijs Admiraal, som hyr både semesterby och bostadshus, hade en normal sommarsäsong på ön med sitt företag Björkholm Mökit Oy. Årets stora satsning blev att kajkanten runt hamnbassängen totalförnyades. Projektet förverkligades av Björkholm Mökit, men finansierades genom lån från Åbolands Skärgårdsstiftelse.

Annat som kan nämnas är att en lite större satsning har gjorts för att uppdatera eldragningar och jordningar till stugorna 14 och 15 samt att en ny bilväg har dragits över stiftelsens mark till en fastighet där grannar ämnar bosätta sig året runt.

Återkommande problem med dricksvattnet och misslyckade försök att råda bot på dem ledde under året till att stiftelsens styrelse beslöt utreda möjligheterna till ett osmossystem för Björkholm och beslöt gå in med en bidragsansökan till Leader i början av 2026. Urement Kb anlätades för att utreda möjligheter och planera en offertrunda.

Brännskär, Nagu

Åbolands Skärgårdsstiftelse (10%) är tillsammans med Svenska småbruk och egna hem Ab (90%) delägare i den fastighetsammanslutning som äger skärgårdshemmanet Brännskär.

Verksamheten på Brännskär har fortsättningsvis utvecklats i positiv riktning och ön bidrar ständigt till Skärgårdsstiftelsens synlighet på ett positivt sätt. Årets största händelse för ägarna blev ett köp av tilläggsmark på holmen. Tack vare ett lån från Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden kunde Åbolands Skärgårdsstiftelse köpa 10% också av tilläggsmarken, vilket gör att ägarförhållandet för den förstorade fastigheten kvarstår. Under året återupptogs arbetet med att förnya stranddetaljplanen för Brännskär. Tilläggsmarken och de byggrätter som ingår öppnar upp för inflyttning och fler fast bosatta Brännskärsbor i framtiden.

Skärgårdscentrum Korpoström, Korpo

Åbolands Skärgårdsstiftelse äger 78,62 % av aktierna i Fastighets Ab Sunnan. På förslag av Åbolands skärgårdsstiftelse har Bertil Zetter, Katja Bonnevier och Mikael Söderholm valts att ingå i fastighetsbolagets styrelse som representanter för Åbolands Skärgårdsstiftelse. Jörgen Grandell är deras suppleant. (Fastighets Ab Sunnan uppgör årligen en egen verksamhetsöversikt.)

Den i augusti 2024 indragna busslinjen till Korpoström var ett fortsatt ämne för diskussion under året. Under våren 2025 testade Pargas stad ordna med en liten buss i egen regi, men arrangemanget förlängdes inte och sedan augusti 2025 står Korpoström numera helt utan bussförbindelse utanför skolornas sommarlov.

Rosala småskola, Hitis-Rosala

I Rosala äger Skärgårdsstiftelsen ett bostadshus som hyrs ut i första hand till barnfamiljer. Målet med att äga huset är att kunna tillhandahålla en större hyresbostad för barnfamiljer och på det sättet bidra till att underlätta för inflyttning till Hitis-Rosala. Huset hyrdes sommaren 2025 tillfälligt ut till Vikingacentret i Rosala för att fungera som personalboende och i augusti flyttade sedan en barnfamilj med fyra barn in. Det äldsta barnet pendlar till högstadiet i Dalsbruk, medan de tre yngre barnen nu går i Hitis-Rosala skola i grannhuset. Skolans elevantal närmast fördubblades i och med familjens ankomst.

Bland underhållet på huset kan nämnas att en renovering av husets gamla fönsters ytterbågar inleddes i juni 2025 genom en fönsterrenoveringskurs som ordnades på plats tillsammans med byggnadsvårdsföreningen Curatio rf och att ett nytt förråd har uppförts på gården under hösten. Innerfönstren på nedervåningen har också fått nya beslag och fastsättningar i och med en större genomgång där deras tätning byttes ut under hösten. Genomgången av ytterbågarna fortsätter under de kommande åren tills alla bågar har renoverats och målats. Huset behöver även målas.

Ester Lindéns fond, Iniö

Stiftelsen har även under år 2025 förvaltat Ester Lindéns fond. Fonden har fortlöpande

ansökningstid och kan bevilja medel som främjar äldrevården på Iniö via äldreboendet Aftonro. Under år 2025 betalades återkommande utgifterna för bl.a. Esters namnsdagskaffe på våren och en festlunch på självständighetsdagen enligt ett beslut för fem år framöver från år 2024.

Fond för Skärgårdshavets biosfärområde

Den självtäckande fonden "Fond för Skärgårdshavets biosfärområde", eller Biosfärfonden som den kallas, öppnades i Åbolands skärgårdsstiftelses namn våren 2019. Biosfärfonden har gjort det möjligt för Skärgårdsstiftelsen att i samarbete med Skärgårdshavets Unesco biosfärområde erbjuda en plattform för externfinansierade projekt. År 2025 förverkligades inga projekt, annat än att verksamhet för 2026 planerades.

Kurt och Gulli Kronehags fond

Kurt och Gulli Kronehags fond har 2025 utökats med egendom för ett värde av 60 000 euro.

Projekt Houtskär

Utredningsprojektet "Projekt Houtskär" som gällde ett eventuellt övertagande av Houtskärs kyrkliga folkhögskola (HKF) avslutades år 2023, men utan att ett formellt beslut ännu kunde tas i frågan. Under år 2025 intensifierades igen insatserna för att hitta finansiering för att kunna förverkliga övertagandet. Möten med föreningen HKF och tilltänkta finansiärer ordnades och en öppen inbjudan till Houtskärs föreningar, företagare och invånare samt till personer med ett aktivt intresse för utveckling av Houtskär gick ut, vilket resulterade i ett utvecklingsmöte med ca 20 deltagare i oktober på folkhögskolan. Under hösten 2025 gavs signaler från Amos Andersons fond och Svenska kulturfondens fastighetsstiftelse om att finansiering kunde bli möjlig från 2026 framåt och ett intentionsavtal mellan ÅSS och HKF slöts gällande den gemensamma viljan att gå vidare med ägarbytet, förutsatt att den behövliga finansieringen beviljas. Styrelsen beslöt i december 2025 låta göra en professionell analys av driftsekonomin inför kommande avgörande beslut.

Projektsatsningen "Skärgårdsstiftelsens vänner"

Tack vare ett beviljat projektbidrag om 23 000 e från Martha och Albin Löfgrens kulturfond kunde en större satsning på synlighet och marknadsföring genomföras under året. Som ett första steg (och som egenfinansieringsandel i helhetsbudgeten) förnyades stiftelsens webbplats genomgående och den visuella identiteten uppdaterades. Tekniska och grafiska köptjänster köptes av Lasse Andersson/ Skärgårdsreklam i Pargas.

För satsningens andra del, marknadsföringsdelen, köptes tjänsterna av företaget

ÅCommunications i Åbo. Före semestertiderna filmades två reklamfilmer (Björkholm och Brännskär) för betald annonsering på Facebook och Instagram och under hösten gjordes en tredje film från Hitis-Rosala skola. Filmerna har körts som annonskampanjer och genererat mycket synlighet för stiftelsens arbete. Statistiken från kampanjerna visade på en utmärkt genomslagskraft. Stiftelsens personal har under satsningen också fått fortbildning i bl.a. hur man lägger ut kampanjer på sociala medier. Projektet med inledande köptjänster förverkligades och avslutades enligt plan under året, men arbetet med att på sikt försöka bygga upp en mer interaktiv och kontinuerlig kontakt till personer och organisationer som kan ingå i stödnätverket "Skärgårdsstiftelsens vänner" fortsätter som en del av det fortlöpande arbetet. De tre filmer som producerades kommer att (med egna krafter) köras i repris i sociala medier under utvalda veckor åtminstone sommarhalvåret 2026, men kanske också 2027. Filmerna kan också visas i samband med presentationer av stiftelsen verksamhet.

ARV OCH DONATIONER

Inga nya arv har realiserats under året, men till styrelsens sista möte i december 2025 inkom ett meddelande om ett testamente. Enligt detta skulle Åbolands Skärgårdsstiftelse ärva en aktielägenhet och börsaktier. Arvet klarnar när testamentet vinner laga kraft under 2026.

En donation om 72 264,50 euro har inkommit från Kurt Kronehag under året.

Skärgårdsstiftelsen tackar för alla donationer som möjliggör vår fortsatta verksamhet!

ALLMÄNT ENGAGEMANG FÖR ÅRET-OM-BOSÄTTNING

Även den verksamhet ovan som kan beskrivas som en "näringsgrensdel" och som i nuläget omfattar fastighetsrelaterat arbete på platser i Åboland där stiftelsen är ägare eller delägare inbegriper moment som hänför sig till stiftelsens allmännyttiga arbete. Stiftelsens syfte, "att arbeta för en levande skärgård året om", är de facto omöjligt att uppnå utan satsningar på boendemöjligheter, alltså fastigheter. Genom att iordningställa fastigheter och underlätta för fortsatt året-om-bosättning t.ex. på Brännskär, Björkholm och Rosala har stiftelsen inte bara jobbat för fast bosättning på just de öarna, utan även bidragit till att upprätthålla byskolor och användningsgraden av förbindelsebåtarna, vilket i sin tur tryggar kommunikationerna även till kringliggande öar och gör det lättare för andra bosätta sig i närheten. Även Skärgårdscentrum Korpoström är mycket mer än bara en fastighet för stiftelsen. Skärgårdscentrum är en arena där stiftelsen kan nå en bred publik med information om skärgården samt en viktig arbets- och mötesplats året om: en symbol för och ett konkret exempel på en levande skärgård.

MEDELINSAMLING

Insamlingen av penningmedel i form av hyllningsadresser och kondoleanser har fortsatt och inbringade under året 6870,21 euro. Insamlade medel rapporteras årligen till Polisen.

Skärgårdsstiftelsens penninginsamling sker genom distribution av kondoleanser och hyllningsadresser som finns tillgängliga på ett flertal ställen. Bidragsgivarna bestämmer själva storleken på bidraget då adresserna används och betalar själva vald penningssumma till stiftelsens insamlingskonto antingen som kontogirering eller via MobilePay.

ERHÅLLNA BIDRAG

Åbolands skärgårdsstiftelse beviljades våren 2025 ett verksamhetsbidrag av Svenska kulturfonden om 30 000 euro och Föreningen Konstsamfundet beviljade år 2023 Skärgårdsstiftelsen ett treårigt verksamhetsbidrag á 6000 euro för åren 2023, 2024 och 2025. Verksamhetsbidrag om 2 000 euro respektive 1 000 euro beviljades våren 2025 av William Thurings stiftelse och Gesellius fond.

Martha och Albin Löfgrens kulturfond beviljade ett bidrag om 23 000 euro för projektsatsningen "Skärgårdsstiftelsens vänner". (Se ovan!)

BIDRAG SOM ÅBOLANDS SKÄRGÅRDSSTIFTELSE HAR BEVILJAT ANDRA

Åbolands skärgårdsstiftelse gav år 2025 ett bidrag på 500 euro till Skärgårdshavets Unesco Biosfärområde för sitt medarrangörsskap av Biosfärområdets vinterträff för skärgårdsbor. Vinterträffen ordnades i Kasnäs.